

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 2Obdo/24/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7116205537
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Miničová
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:7116205537.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beaty Miničovej a členiek JUDr. Ivany Izakovičovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobcu: P. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. X, XXX XX C., zastúpeného JUDr. Tomášom Baulovičom, advokátom, so sídlom Kupeckého 4, 040 01 Košice, proti žalovanej: K.. T. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. X, XXX XX C., zastúpenej JUDr. Viktorom Križiakom, advokátom, so sídlom Moyzesova 46, 040 01 Košice, o zaplatenie 2.500,- Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice I, pod sp. zn. 29Cb/38/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 7. júla 2021, č. k. 4Cob/44/2020-212, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a.
- II. Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 29. novembra 2019, č. k. 29Cb/38/2016-129, výrokom I. žalobu v celom rozsahu zamietol, výrokom II. priznal žalovanej plnú náhradu trov konania voči žalobcovi a vo výroku III. uviedol, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.
2. Žalobca sa svojím návrhom na vydanie platobného rozkazu doručeným súdu prvej inštancie dňa 3. marca 2016 domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie 2.500,- Eur spolu so zmluvnou pokutou vo výške 100,- Eur a úrokom z omeškania vo výške 9,25% ročne zo sumy 2.500,- Eur od 4. marca 2014 do zaplatenia a trovami konania. Podaný návrh žalobca odôvodnil tým, že so žalovanou uzatvorili dňa 24. februára 2014 Zmluvu o prevode obchodného podielu, predmetom ktorej mal byť odplatný prevod obchodného podielu žalobcu. Nakoľko kúpnu cenu žalovaná žalobcovi nezaplatila ani sčasti, žalobca si svoj nárok na zaplatenie istiny vo výške 2.500,- Eur spolu so zmluvnou pokutou vo výške 100,- Eur a úrokom z omeškania uplatnil súdnou cestou.
3. Súd prvej inštancie po vykonaní dokazovania vychádzal z nasledovného skutkového stavu. Žalobca so žalovanou boli od 23. apríla 2013 jedinými dvoma spoločníkmi obchodnej spoločnosti I & R, s.r.o., IČO: 47 122 196, zapísanej v obchodnom registri Okresného súdu Košice I odd. Sro, vložka číslo XXXXX/V (ďalej len „spoločnosť“). Základné imanie spoločnosti bolo v celkovej výške 5.000,- Eur. Dňa 24. februára 2014 žalobca so žalovanou uzatvorili Zmluvu o prevode obchodného podielu, predmetom ktorej mal byť odplatný prevod obchodného podielu žalobcu (ďalej len „zmluva“ alebo „zmluva o prevode obchodného podielu“). Žalobca bol v postavení prevodcu obchodného podielu, ktorého výška bola 2.500,- Eur s tým, že peňažný vklad bol splatený v celej výške. Nadobúdateľom bola žalovaná, ako už vtedajšia spoločníčka v spoločnosti. Z textu zmluvy o prevode obchodného podielu vyplynulo, že prevodca (žalobca) previedol časť svojho obchodného podielu, ktorá zodpovedala vkladu do základného imania spoločnosti vo výške 2.500,- Eur na nadobúdateľa (žalovanú) za dohodnutú kúpnu cenu vo výške 2.500,- Eur. Zmluvné strany sa dohodli, že kúpna cena podľa čl. IV. ods. 1 zmluvy je splatná do 5 dní odo dňa podpisu tejto zmluvy na účet prevodcu. Nadobúdateľ v zmluve súčasne vyhlásil, že preberá časť

obchodného podielu, ktorá zodpovedá vkladu do základného imania spoločnosti vo výške 2.500,- Eur od prevodcu podľa čl. IV tejto zmluvy. Zmluvné strany sa dohodli, že v prípade, ak nadobúdateľ poruší svoju povinnosť a neuhradí kúpnu cenu v lehote uvedenej v čl. IV ods. 2 zmluvy má prevodca nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 100,- Eur. Z výpisu z obchodného registra spoločnosti súd prvej inštancie zistil, že k prevodu obchodného podielu na žalovanú došlo dňa 19. mája 2014, čím sa táto stala jedinou spoločníčkou v spoločnosti. Napriek tomu, že zo zmluvy podľa súdu prvej inštancie vyplývalo, že kúpna cena je splatná do 5 dní odo dňa podpisu zmluvy na účet prevodcu, zmluva neobsahovala číslo účtu prevodcu, na ktorý mala žalovaná kúpnu cenu zaplatiť. S tvrdením žalobcu, že žalovaná poznala číslo účtu žalobcu sa súd prvej inštancie nestotožnil, nakoľko toto nebolo v konaní preukázané. Rovnako súd prvej inštancie vyjadril nesúhlas s názorom žalobcu, podľa ktorého v prípade zaplatenia peňažnej sumy v hotovosti sa jedná o právny úkon neplatný pre rozpor so zákonom.

4. Okresný súd upriamil pozornosť na to, že nie je zrejmé, prečo by žalobca, bez reálneho zaplatenia kúpnej ceny, sám iniciatívne podával návrh na zápis zmien údajov v obchodnom registri, kde v časti spoločníci namiesto dvoch spoločníkov, žalobcu a žalovanej so splatenými vkladmi v hodnote 2.500,- Eur je už len meno žalovanej s výškou vkladu a rozsahom splatenia v hodnote 5.000,- Eur. Súčasne žalobca pred súdom prvej inštancie neobjasnil, prečo takmer až po dvoch rokoch podal žalobu na súd.

5. Dokazovanie súd prvej inštancie vykonal okrem listinných dôkazov aj výsluchom svedkov, a to partnera žalovanej a matky žalobcu, teda obaja boli osobami blízkymi stranám sporu, v prospech ktorých vypovedali. Po vzatí do úvahy jednotlivých dôkazov súd prvej inštancie dospel k záveru, že svedok (partner žalovanej) požičal žalovanej sumu 3.000,- Eur, ktorou sumou bola zaplatená kúpna cena za prevádzaný obchodný podiel. Nepriamo uvedenú skutočnosť preukazuje aj výpis z účtu svedka, ktorý obsahuje výber v sume 3.000,- Eur. Suma 3.000,- Eur bola odôvodnená tým, že pôvodne žalobca požadoval sumu 5.000,- Eur za prevod obchodného podielu, čo bola hodnota rovnajúca sa výške základného imania.

6. K výpovedi svedkyne (matky žalobcu) súd prvej inštancie uviedol, že si svedkyňa nepamätala s predmetnou vecou nič, okrem dátumov, 26. februára 2014, kedy odcestovali so žalobcom do Nitra a vrátili sa až dňa 28. februára 2014 do Košíc. I keď uviedla, že jej povolanie je o tom, že musí mať nastavené čísla a situácie v pamäti. Za potrebné v súvislosti s výpoveďou svedkyne považoval súd prvej inštancie, prihliadnuť na presvedčivosť, istotu a plynulosť jej výpovede.

7. V závere súd prvej inštancie poukázal na čl. 15 Základných princípov CSP, podľa ktorého dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, pričom žiadny dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu. Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol.

8. Krajský súd v Košiciach, ako súd odvolací, na odvolanie žalobcu, napadnutým rozsudkom zo dňa 7. júla 2021, č. k. 4Cob/44/2020-212, rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 29. novembra 2019, č. k. 29Cb/38/2016-129, potvrdil s tým, že žalovanej priznal proti žalobcovi úplnú náhradu trov odvolacieho konania.

9. Odvolací súd po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností dospel k správne právnemu záveru. Odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkázal v zmysle ust. § 387 ods. 2 C.s.p.

10. Na doplnenie a zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd poukázal na ust. § 191 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

11. Zo zmluvy odvolací súd zistil, že táto sa stala platnou úradným overením podpisov žalobcu a žalovanej na zmluve, a to žalobcu dňa 26. februára 2014 a žalovanej v nasledujúci deň 27. februára 2014. V skutočnosti žalobca nepreviedol na žalovanú časť svojho obchodného podielu, ale celý obchodný podiel v rozsahu celého svojho peňažného vkladu do spoločnosti vo výške 2.500,- Eur, čo sa rovná podľa § 114 ods. 1 Obchodného zákonníka právam a povinnostiam žalobcu a účasti žalobcu na spoločnosti, teda aj jeho majetkovej účasti v tejto spoločnosti.

12. Za sporné v konaní považoval odvolací súd, či žalovaná uhradila žalobcovi odplatu 2.500,- Eur za prevod obchodného podielu alebo nie. Žalovaná tvrdila na pojednávaní dňa 17. mája 2018 v konaní na súde prvej inštancie, že aj keď v zmluve bola dohodnutá úhrada na účet žalobcu, nebolo v zmluve uvedené číslo účtu žalobcu. Keďže žalovaná číslo účtu žalobcu nepoznala, úhradu zrealizovala hotovostnou platbou 3.000,- Eur priamo žalobcovi dňa 27. februára 2014 a následne v ten istý deň dala overiť svoj podpis na písomnej zmluve o prevode obchodného podielu. Odvolací súd zistil, že žalovaná

skutočne podpís na zmluve o prevode obchodného podielu dala overiť dňa 27. februára 2014 a žalobca dal overiť svoj podpis o deň skôr dňa, 26. februára 2014. Žalobca podal návrh na zápis zmien v osobe spoločníkov v spoločnosti do obchodného registra, ktorý bol vykonaný, čo v konaní nebolo sporné. Prevod obchodného podielu, resp. zmena v osobe spoločníkov bola zapísaná v obchodnom registri dňa 19. mája 2014, kedy žalobca prestal byť spoločníkom v spoločnosti. Následne žalobca podal žalobu o zaplatenie odplaty za prevod obchodného podielu na súd dňa 3. marca 2016.

13. V rámci odvolania žalobca súdu prvej inštancie vytýkal nesprávny procesný postup, ktorý mal spočívať v tom, že okresný súd uveril tvrdeniam žalovanej a svedka (druha žalovanej), ktorého navrhla žalovaná a neuveril žalobcovi a svedkyni (matke žalobcu), ktorú navrhol žalobca. Odvolací súd v súvislosti s hodnotením týchto svedeckých výpovedí poukázal na to, že súd nevylučuje ako svedeckú výpoveď v civilnom sporovom konaní výpoveď blízkych osôb. Keďže takéto výpovede ako dôkazný prostriedok nie sú vylúčené, nemôže súd automaticky považovať svedeckú výpoveď blízkej osoby za nedôveryhodný dôkazný prostriedok, ak sa nepreukáže opak týchto svedeckých výpovedí.

14. Odvolací súd poukázal na ust. § 191 ods. 1 C.s.p., ktoré nepredpisuje pravidlá, na základe ktorých má súd hodnotiť vykonané dôkazy a hodnotiť ich vzájomné súvislosti. Hodnotenie dôkazov je zložitý myšlienkový postup, ktorého podstatou sú čiastkové a komplexné závery sudcu o vierohodnosti dôkazov získaných vykonaným dokazovaním, ktoré sú následne podkladom pre záver o tom, ktoré skutočnosti stranami tvrdené má súd za preukázané a ktoré tvoria zistený skutkový stav pre rozhodnutie v spore. Je na zvážení súdu, ktorému dôkaznému prostriedku prizná väčšiu vypovedaciu schopnosť a vierohodnosť, pričom nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov, teda ani svedeckých výpovedí blízkych osôb. O to viac, ak takéto svedecké výpovede sú na oboch stranách sporu.

15. S postupom súdu prvej inštancie, ktorý si splnil svoju povinnosť pri hodnotení dôkazov a dôkazy riadne posúdil a na ich základe vydal napadnuté rozhodnutie, sa odvolací súd stotožnil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považoval odvolací súd za vnútorne presvedčivé, vychádzajúce z pravidiel formálnej logiky. Z vykonaného dokazovania podľa názoru odvolacieho súdu, a to z prednesov strán sporu a zo svedeckých výpovedí vyplynulo, že nebolo možné jednoznačne potvrdiť, ale ani vylúčiť, že žalovaná uhradila žalobcovi predmetnú pohľadávku 2.500,- Eur. Pri hodnotení dôkazov a pri hodnotení týchto svedeckých výpovedí v súvislosti s ďalšími listinnými dôkazmi, a to zmluvou a výpisom z účtu svedka o výbere sumy 3.000,- Eur bezprostredne pred úhradou tvrdenu žalovanou, bolo podľa odvolacieho súdu zo strany súdu prvej inštancie možné usúdiť, že sa stala predmetná sporná skutočnosť, teda, že došlo k úhrade predmetnej pohľadávky žalobcu zo strany žalovanej.

16. Odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobcu, podľa ktorej, ak zmluva o prevode obchodného podielu bola uzatvorená v písomnej forme, nakoľko pre svoju platnosť podľa ust. § 115 ods. 3 Obchodného zákonníka musí mať písomnú formu a podpisy na nej musia byť osvedčené, odplata za prevod obchodného podielu musí mať rovnako písomnú formu. Dôraz odvolací súd kladol na to, že úhrada každej peňažnej pohľadávky je splnením peňažného záväzku a pre splnenie peňažného záväzku zákon nepredpisuje písomnú formu. Peňažný záväzok je možno splniť v hotovosti aj bezhotovostným platobným stykom a pre toto splnenie peňažného záväzku nie sú potrebné podpisy zmluvných strán a ani toho, kto úhradu peňažného záväzku realizuje. Splnenie peňažného záväzku je faktický úkon, teda odovzdanie peňazí, či už v hotovosti, alebo prostredníctvom peňažného ústavu a splnenie záväzku nevyžaduje následný právny úkon zo strany dlžníka.

17. Tvrdenie žalobcu ohľadom vnútornej rozpornosti tvrdení žalovanej, že žalobca mal byť len v pozícii formálneho spoločníka a v ďalšom sa staral o formálnu agendu, posúdil odvolací súd ako irelevantné, keďže tieto tvrdenia žalovanej nemali podstatný význam pre posúdenie toho, či uhradila žalobcovi predmetnú pohľadávku alebo nie. Okrem iného, odvolací súd poukázal na skutočnosť, že žiadna zo zmluvných strán nenavrhol vykonanie dokazovania, a teda ani sám žalobca nenavrhol, aby bolo preukázané, ako sa žalobca a žalovaná podieľali na chode spoločnosti. Súčasne odvolací súd upozornil, že to, ako sa žalobca a žalovaná podieľali na prevádzkovaní spoločnosti a spoločnej kaviarne, nemá žiaden vplyv na povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi odplatu za prevedený obchodný podiel.

18. Nenavrhnutie ďalších dôkazov žalobcom za účelom preukázania, že žalovaná, ktorá nepoznala číslo účtu žalobcu, a ktoré nebolo uvedené v samotnej zmluve o prevode obchodného podielu, nemohla uhradiť dohodnutú odplatu žalobcovi aj hotovostnou platbou, odvolací súd vyhodnotil ako neunesenie dôkazného bremena zo strany žalobcu. Žalobcovo tvrdenie, že pokiaľ žalovaná neuskutočnila úhradu odplaty za prevod obchodného podielu na účet žalobcu, bolo povinnosťou žalovanej navrhnuť vykonať dokazovanie o objektívnej nemožnosti a nevedomosti uskutočniť takúto úhradu na účet žalobcu, odvolací súd nepovažuje za dôvodné. Podľa odvolacieho súdu preukázať vedomosť žalovanej o čísle účtu žalobcu by bolo možné, len ak by žalobca preukázal, že žalovanej takéto číslo účtu oznámil, alebo

pre žalovanú mohlo vyplývať z iných ďalších konkrétnych listín, ktoré mala žalovaná v rozhodnom období k dispozícii. Žalobca takéto dokazovanie vykonať nenavrhol a nepreukázal, že žalovaná vedela o jeho čísle účtu a ani v konaní nepreukázal a neuviedol číslo účtu, ktorý mal v rozhodnom období zriadený, na ktorý mohla žalovaná uskutočniť predmetnú úhradu svojho peňažného záväzku voči žalobcovi. Rovnako žalobca nevysvetlil, prečo priamo v zmluve nebolo uvedené číslo jeho účtu.

19. Odvolací súd skonštatoval, že súd prvej inštancie rozhodol správne, ak dospel k záveru, že len samotná skutočnosť, že určitá okolnosť je preukázaná iba s určitou mierou pravdepodobnosti, nie je v sporovom konaní na závalu a neznamená to, že súd má takúto okolnosť považovať za nepreukázanú teda, že žalovaná neuhradila žalobcovi predmetnú pohľadávku v hotovosti. Na doplnenie odvolací súd uviedol, že v súdnom konaní nie je dôvod vylučovať pravdepodobnosť ako kritérium, na ktorom sudca môže postaviť svoje presvedčenie o skutkovom stave, ktorá v súdnej praxi sa bežne používa v podmienkach neistého skutkového zistenia, ak strany sporu nenavrhl ďalšie dokazovanie, alebo ak ďalšie dokazovanie by pravdepodobnosť riadne neosvedčilo. Odvolací súd preto takúto pravdepodobnosť, založenú na výpovedi strán sporu a svedka (druha žalovanej), považoval za pravdepodobnosť takej intenzity, že mohol na nej založiť predmetné rozhodnutie.

20. Napriek úvahe odvolacieho súdu o potrebe zopakovania dokazovania, odvolací súd následne od tejto úvahy upustil vzhľadom na skutkový stav a rovnako aj s prihliadnutím k tomu, že strany sporu neuviedli v odvolacom konaní významnejšie tvrdenia ako v konaní na súde prvej inštancie. Odvolací súd dospel k záveru, že doteraz vykonané dokazovanie nemôže pre skutkový stav zistenej veci priniesť jednoznačnejší skutkový záver, a preto upustil od prejednávania sporu na pojednávaní pred odvolacím súdom.

21. V závere odvolací súd zhrnul, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav v prejednávanom spore, správne ho právne posúdil a vo veci správne rozhodol, ak žalobu na zaplatenie odplaty za prevod obchodného podielu zamietol, pretože žalobca neuniesol v konaní dôkazné bremeno. Na základe uvedených skutočností odvolací súd podľa ust. § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby v celom rozsahu ako vecne správny.

22. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v celosti podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil ust. § 420 písm. f/ C.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo, ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

23. Dovolateľ v podanom dovolaní argumentoval arbitrárnosťou (svojdôľou) napadnutého rozhodnutia bez adekvátneho odôvodnenia a rešpektovania základných procesných zásad o prenášaní dôkazného bremena medzi stranami. K dôkaznému bremenu dovolateľ uviedol, že: „Ide v podstate o procesnú zodpovednosť strany sporu za to, že v konaní neboli preukázané jej tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jej neprospech“. (Macúr Jozef, Dôkazné bremeno v Civilných súdnych řízeniích, 1. vydání Brno, Masarykova univerzita v Brně, 1995). Dovolateľ trvá na tom, že v predmetnom spore mal bremeno tvrdenia spočívajúceho v tom, že so žalovanou uzavrel zmluvu, obsahom ktorej bol záväzok žalobcu previesť na žalovanú obchodný podiel žalobcu a tomu zodpovedajúci záväzok žalovanej zaplatiť žalobcovi dohodnutú odplatu, ďalej že žalobca svoj záväzok splnil, avšak žalovaná svoj záväzok, zaplatiť odplatu, nespĺnila. Týmto považuje dovolateľ bremeno tvrdenia žalobcom za unesené.

24. Obranu žalovanej tvrdením, že odplatu už zaplatila, dovolateľ odmieta s tým, že bolo jej povinnosťou toto svoje tvrdenie preukázať nad mieru všetkých pochybností, k čomu však zo strany žalovanej podľa dovolateľa nedošlo. Spochybnenie jej procesnej obrany videl dovolateľ v bode 30 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

25. Žalovaná síce preukazovala svoje tvrdenie o zaplatení odplaty v hotovosti dňa 27. apríla 2014 svedeckou výpoveďou svojho životného partnera a jeho výberom sumy 3.000,- Eur tri týždne pred týmto dňom, avšak toto tvrdenie žalovanej považoval dovolateľ ako účinne spochybnené svedeckou výpoveďou svojej matky. Dovolateľ trvá na tom, že v rozhodný deň 27. apríla 2014 objektívne nemohla nastať skutočnosť tvrdená žalovanou, tzn. odovzdanie peňazí v hotovosti.

26. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia podľa dovolateľa nedostatočne vysvetlil záver o neunesení dôkazného bremena žalobcom. Neaplikovaním základných procesných zásad sa nejednalo o zdôvodnenie právne podstatné, čiže nemôže požívať právnu relevanciu v zmysle požiadaviek kladených na zákonný obsah odôvodnenia rozsudku.

27. Dovolateľ upriamil pozornosť na bod 36 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, kde odvolací súd uviedol, že „uvažoval o potrebe zopakovať dokazovanie, avšak za daného skutkového stavu, keď ani v odvolacom konaní strany sporu neuviedli významnejšie tvrdenie ako v konaní na súde prvej

inštancie, od tohto upustil". Uvedené nepovažuje dovolateľ za akceptovateľný dôvod upustenia od opätovného vykonania dokazovania, ale práve ako nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorým sa žalobcovi znemožnilo uskutočňovanie jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

28. Odvolací súd postupne nariaďoval pojednávanie štyrikrát za sebou a následne od uskutočnenia pojednávania upustil. Uvedené zmeny v procesnom postupe, bez zmeny akýchkoľvek okolností, dovolateľ rovnako subsumoval pod nesprávny procesný postup spĺňajúci všetky kritéria zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C.s.p.

29. V závere dovolateľ navrhol dovolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, aby mu priznal náhradu trov dovolacieho konania.

30. K dovolaniu žalobcu sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadrila žalovaná. Vo svojom vyjadrení žalovaná uviedla, že dovolanie žalobcu považuje za nedôvodné a účelové. Argumentáciu dovolateľa použitú na odôvodnenie dovolacieho dôvodu podľa ust. § 420 písm. f/ C.s.p., žalovaná nepovažuje za spôsobilú zmeniť žiaden z výrokov rozsudku odvolacieho súdu. Súd umožnil žalobcovi v odvolacom konaní použiť všetky právne prostriedky a uviesť všetky dôvody i argumenty, pre ktoré namietal správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Podľa názoru žalovanej celé súdne konanie vykazovalo znaky spravodlivosti a žalobca počas konania nenaznačoval, že bol ukrátený na svojich právach

31. Žalovaná skonštatovala, že dovolaním napadnuté rozhodnutie je zákonné, pričom v ňom odvolací súd racionálne odkázal aj na správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ale aj sám vysvetlil v jednotlivých častiach odôvodnenia rozsudku dôvody svojho rozhodnutia. Nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu, spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie, tvorí racionálny a zákonný celok, žalovaná navrhla dovolaciemu súdu, aby dovolanie ako nedôvodné zamietol.

32. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj ako „dovolací súd“) [(ust. § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobca zastúpený v súlade s ust. § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 443 C.s.p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

33. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

34. Podľa ust. § 419 C.s.p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

35. Podľa ust. § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

36. Podľa ust. § 431 ods. 1, 2 C.s.p., dovolanie prípustné podľa ust. § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

37. Zo samej podstaty dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku vyplýva, že právnu úpravu, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých možno na podklade dovolania výnimočne prelomiť záväznosť a nezmeniteľnosť rozhodnutia súdu predstavujúceho už *res iudicata*, nemožno interpretovať rozširujúco. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

38. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (ust. § 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj ust. § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v

konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa ust. § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (ust. § 420 C.s.p. v spojení s ust. § 431 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

39. Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z ust. § 420 písm. f/ C.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

40. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. sú - zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ C.s.p. zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnemu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“).

41. Z obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľ za vadu konania, ktorou mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že podľa neho došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa ust. § 420 písm. f/ C.s.p., považuje to, že napadnutý rozsudok je založený na arbitrárnosti (svojevôli) odvolacieho súdu, tzn. bez adekvátneho odôvodnenia a rešpektovania základných procesných zásad o prenášaní dôkazného bremena medzi stranami. V rámci dovolania žalobca uviedol, že žalovaná preukazovala svoje tvrdenie o zaplatení odplaty v hotovosti dňa 27. apríla 2014 svedeckou výpoveďou svojho životného partnera a jeho výberom sumy 3.000,- Eur tri týždne pred týmto dňom, ktoré tvrdenie bolo zo strany žalobcu podľa jeho názoru účinne spochybnené unesením jeho dôkazného bremena ohľadom tvrdenia, že ešte dňa 26. apríla 2014 odcestoval do Nitry, kde zotrval do 28. apríla 2014, čo preukázal prostredníctvom svedeckej výpovede svojej matky. Z uvedeného tak vyplýval záver, že v rozhodný deň 27. apríla 2014 objektívne nemohla nastať skutočnosť tvrdená žalovanou. Dôkazné bremeno preto ostalo na pleciach žalovanej, ktorá však iné dôkazné prostriedky za účelom preukázania svojho tvrdenia nevyužila, čím nepreniesla dôkazné bremeno späť na žalobcu. Odvolací súd podľa názoru dovolateľa ničím skutkovo a právne podstatným nevysvetlil v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dôvod záveru o neunesení dôkazného bremena žalobcom.

42. Ďalšia dovolateľom namietaná vada zmätočnosti mala spočívať v postupe odvolacieho súdu, ktorý nariaďoval štyri (4) pojednávania za sebou, za účelom doplnenia dokazovania opätovným výsluchom svedkov, od ktorého pojednávania nakoniec bez zmeny akýchkoľvek okolností upustil. Takýto postup žalobca subsumoval pod ust. § 420 písm. f/ C.s.p., teda postup, ktorým sa žalobcovi znemožnilo uskutočňovanie jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pokiaľ bol odvolací súd toho názoru, že zistený skutkový stav neobstojí, dovolateľ nevidel dôvod na zmenu procesného postupu (na upustenie od pojednávania).

43. K námietke dovolateľa o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie, dovolací súd uvádza, že právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (napr. II ÚS 383/06).

44. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

45. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II ÚS 76/07, obdobne Kraska c. Švajčiarsko zo dňa 29. Apríla 1993, séria A. č.254-B, s.49, § 30).

46. Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v ust. § 220 ods. 2 C.s.p. v spojení s ust. § 234 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

47. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Účelom odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdov, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvoľou súdnej moci. Odôvodnenie rozsudku by malo sporovým stranám dovoľovať posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy, a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní vo veci samej.

48. Ust. § 220 ods. 2 C.s.p. sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (ust. § 378 C.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Avšak, aj odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí sporové strany jednoznačne presvedčiť o správnosti záverov súdu a rovnako v prípade kontroly správnosti rozhodnutia musí odôvodnenie rozsudku slúžiť na objasnenie dôvodov konkrétneho rozhodnutia súdu.

49. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

50. Dovolací súd vo vzťahu k námietke žalobcu o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, upriamil pozornosť na konštatovanie odvolacieho súdu, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností dospel k správne právnemu záveru. Uvedené bolo dôvodom, prečo si dovolací súd osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkázal v zmysle § 387 ods. 2 C.s.p.

51. Odvolací súd najprv posúdil zmluvu o prevode obchodného podielu ako platnú, a to úradným overením podpisov žalobcu dňa 26. februára 2014 a žalovanej dňa 27. februára 2014 na tejto zmluve. Medzi sporovými stranami bolo sporné, či žalovaná uhradila žalobcovi odplatu 2.500,- Eur za prevod obchodného podielu alebo nie. Odvolací súd pri formovaní svojho právneho záveru vychádzal z toho, že aj keď v zmluve bola dohodnutá úhrada na účet žalobcu, nebolo v zmluve uvedené číslo účtu žalobcu. Z tvrdenia žalovanej vyplynulo, že účet žalobcu nepoznala, preto úhradu zrealizovala hotovostnou platbou 3.000,- Eur priamo žalobcovi dňa 27. februára 2014. Za účelom preukázania opaku, teda, že žalovaná poznala číslo účtu žalobcu a mohla realizovať úhradu bezhotovostne, ako bolo uvedené v zmluve, dovolací súd poukázal na skutočnosť, že žalobca v tejto súvislosti neprodukoval žiadne ďalšie dôkazy. Na doplnenie dovolací súd uviedol, že preukázať vedomosť žalovanej o čísle účtu žalobcu by bolo možné, len ak by žalobca preukázal, že žalovanej takéto číslo účtu oznámil, alebo pre žalovanú mohlo vyplývať z iných ďalších konkrétnych listín, ktoré mala žalovaná v rozhodnom období k dispozícii. Žalobca takéto dokazovanie vykonať nenavrhol, čiže nepreukázal, že žalovaná o jeho čísle účtu vedela. Okrem iného dovolací súd zdôraznil, že žalobca v konaní nepreukázal a neuviedol ani číslo účtu, ktorý mal v rozhodnom období zriadený, na ktorý mohla žalovaná uskutočniť predmetnú úhradu svojho peňažného záväzku voči žalobcovi. Zmena v osobe spoločníkov bola zapísaná v obchodnom registri dňa 19. mája 2014, pričom žalobca podal žalobu o zaplatenie odplaty za prevod obchodného podielu na súd až dňa 3. marca 2016.

52. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie si splnil svoju povinnosť pri hodnotení dôkazov, ktoré vyhodnotil riadne a na ich základe vydal rozhodnutie, s ktorým sa dovolací súd stotožnil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie posúdil dovolací súd ako vnútorne presvedčivé, vychádzajúce z pravidiel formálnej logiky. Z vykonaného dokazovania, a to z prednesov strán sporu a zo svedeckých výpovedí svedka - partnera žalovanej a svedkyne - matky žalobcu, podľa odvolacieho súdu vyplynulo, že nie je možné jednoznačne potvrdiť, ale ani vylúčiť, že žalovaná uhradila žalobcovi predmetnú pohľadávku 2.500,- Eur. Vzhľadom na hodnotenie dôkazov, teda svedeckých výpovedí v súvislosti s

ďalšími listinnými dôkazmi, a to zmluvou o prevode obchodného podielu a z výpisu z účtu svedka o výbere sumy 3.000,- Eur bezprostredne pred žalovanou tvrdenou úhradou, odvolací súd pripustil možnosť, že sa stala predmetná sporná skutočnosť spočívajúca v úhrade predmetnej pohľadávky žalobcu zo strany žalovanej.

53. K svedeckej výpovedi svedkyne (matky žalobcu), ktorou malo podľa dovolateľa dôjsť k spochybneniu obrany žalovanej, odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie uviedol, že túto výpoveď nepovažoval za presvedčivú a plynulú, pretože s predmetnou vecou si nepamätala nič, okrem dátumov, že 26. februára 2014 odcestovala so žalobcom do Nitry a vrátila sa do Košíc dňa 28. februára 2014, teda v inkriminovaný deň 27. februára 2014, kedy malo dôjsť k výplate predmetnej pohľadávky žalobcovi, nebola svedkyňa, ani žalobca v Košiciach. Naopak za vierohodnú považovali súdy nižšej inštancie práve výpoveď svedka (partnera žalovanej). Tvrdenie svedka o výbere hotovosti vo výške 3.000,- Eur potvrdzoval výpis z jeho účtu zo dňa 6. februára 2014, teda tri týždne pred predmetnou hotovostnou úhradou. Podľa zhodných tvrdení žalovanej a svedka uvedenú sumu v hotovosti odovzdal žalovanej, ktorá v jeho prítomnosti uhradila žalobcovi sumu 3.000,- Eur na predmetnú pohľadávku žalobcu. V podmienkach neistého skutkového zistenia, ako tomu bolo v tomto spore, odvolací súd pravdepodobnosť v prospech žalovanej považoval za tak intenzívnu, že na nej mohol založiť predmetné rozhodnutie. V závere odvolací súd skonštatoval, že ak je určitá okolnosť preukázaná iba s určitou mierou pravdepodobnosti, nie je v sporovom konaní na závalu a neznamená to, že súd má takúto okolnosť považovať za nepreukázanú, teda, že žalovaná neuhradila žalobcovi predmetnú pohľadávku v hotovosti.

54. Dovolací súd oboznámením sa s dovolacím dôvodom, spočívajúcim v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu, dospel k záveru, že procesným postupom odvolacieho súdu nedošlo v konaní k vade, ktorá by znemožnila žalobcovi realizovať jeho práva, tzn. nedošlo na strane žalobcu k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces podľa ust. § 420 písm. f/ C.s.p.

55. Dovolací súd konštatuje, že rozsudok odvolacieho súdu spĺňa kritéria pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle ust. § 220 ods. 2 C.s.p., tak z formálneho, ako aj obsahového hľadiska, a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia, jednotlivé časti odôvodnenia a ich obsahová (materiálna) náplň zakladá v súhrne jeho zrozumiteľnosť i všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Odvolací súd jasne a dostatočne vysvetlil skutkové a právne dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvej inštancie, ohľadom zamietnutia žaloby v celom rozsahu z dôvodu neunesenia dôkazného bremena žalobcom o neuhradení odplaty za prevod obchodného podielu žalobcu žalovanou, potvrdil. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd a súd prvej inštancie neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv žalovaného.

56. K dovolacej argumentácii žalobcu týkajúcej sa prenášania dôkazného bremena medzi stranami, dovolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 9. júna 2020, sp. zn. I. ÚS 24/2019, z ktorého vyplýva, že: „I. Civilné sporové konanie je ovládané prejednacou zásadou, v súlade s ktorou je úspech procesnej strany definovaný jej povinnosťou tvrdenia a na ňou nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou a im zodpovedajúcim korelátom v podobe bremena tvrdenia a dôkazného bremena. Z prejednacej zásady potom následne vyplýva základné procesné pravidlo, podľa ktorého každá strana je povinná dokazovať skutočnosti zodpovedajúce znakom právnej normy, ktorá je pre ňu priaznivá, a ktorej sa domáha. II. Strana domáhajúca sa týchto právnych následkov ponese aj nepriaznivé dôsledky stavu non liquet (neobjasneného určitého skutkového stavu, resp. určitej relevantnej skutočnosti), teda procesných následkov toho, ako keby bolo zistené, že k naplneniu skutkových predpokladov hypotézy právnej normy, ktorej účinkov sa domáhala, nedošlo“.

57. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že konajúce súdy vychádzali z listinných dôkazov, svedeckých výpovedí a výpovedí strán sporu. Dovolateľ nesúhlasil s tým, že súdy vzhľadli, ako nepresvedčivú výpoveď svedkyne, jeho matky (jediný dôkaz), ktorá podľa jeho názoru účinne spochybnila obranu žalovanej, že žalobcovi v hotovosti dňa 27. apríla 2014 uhradila odplatu za prevod obchodného podielu. Dovolateľ trval na tom, že prostredníctvom svedeckej výpovede svojej matky preukázal, že v rozhodný deň 27. apríla 2014 objektívne nemohla nastať skutočnosť tvrdená žalovanou, čím dôkazné bremeno ostalo na pleciach žalovanej. Vzhľadom na uvedené dovolateľ odmieta záver konajúcich súdov, že neunesol dôkazné bremeno, v dôsledku čoho došlo k zamietnutiu žaloby.

58. V tejto súvislosti dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že neúplnosť, či nesprávnosť skutkových zistení, nesprávnosť týkajúca sa hodnotenia dôkazov súdom a ani nesprávne právne posúdenie veci nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považovaná za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku, pričom ani po prijatí nových procesných kódexov sa na aktuálnosti týchto záverov nič nezmenilo (pozri R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a viaceré rozhodnutia dovolacieho súdu, napr. sp. zn. 2Cdo/130/2011,

3Cdo/248/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012). Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné, alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Uvedené vyplýva predovšetkým z tej skutočnosti, že na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 C.s.p. viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). Po preskúmaní postupu odvolacieho súdu, však dovolací súd nezistil, že by k takémuto prípadu závažných defícitov v dokazovaní došlo.

59. Judikatúra definuje hodnotenie dôkazov ako činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako, a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti konkrétny dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa zásada voľného hodnotenia dôkazov, pričom každý dôkaz hodnotí jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 ods. 1 C.s.p.), pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo v konaní najavo.

60. V zmysle čl. 15 základných princípov, na ktorých spočíva Civilný sporový poriadok, dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy s tým, že žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu.

61. Pri dôkaze výpoveďou svedka musí súd vyhodnotiť vierohodnosť výpovede s prihliadnutím na to, aký vzťah má svedok k stranám sporu a k prejednávanej veci a aká je jeho rozumová a duševná úroveň, na okolnosti, ktoré doprevádzali jeho vnímanie skutočnosti, o ktorej vypovedá, na spôsob reprodukcie týchto skutočností, na správanie pri výpovedi (presvedčivosť, istota, plynulosť výpovede, ochota odpovedať na otázky a pod.) a na poznatky získané na základe hodnotenia iných dôkazov (do akej miery je dôkaz výpoveďou svedka súladný s inými dôkazmi, či im odporuje, prípadne, či sa vzájomne dopĺňajú); celkové posúdenie uvedených hľadísk následne poskytuje záver o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených (preukazovaných) skutočností (rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 27. októbra 2010, sp. zn. 30Cdo/3577/2008, rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/92/2020, sp. zn. 8Cdo/156/2020, sp. zn. 9Cdo/108/2021).

62. Záver súdu o (väčšej) hodnovernosti niektorého z dôkazov, resp. niektorej výpovede, ktorý v prejednávanom prípade primerane vysvetlí, je prirodzeným výsledkom procesu voľného hodnotenia dôkazov a sám o sebe neindikuje možnosť vysloviť porušenie práv len z dôvodu, že sťažovateľ sa domnieva, že niektoré dôkazy mali byť hodnotené rozdielne (I. ÚS 275/2019).

63. Pri hodnotení svedeckej výpovede matky žalobcu bolo potrebné zdôrazniť, že išlo o svedkyňu, ktorej výpoveď predstavovala v zásade jediný dôkaz, slúžiaci na preukázanie tvrdenia žalobcu, že zo strany žalovanej nemohlo dôjsť k úhrade za prevádzaný obchodný podiel, pretože sa v deň, kedy mu mala žalovaná zaplatiť v hotovosti sumu 3.000,- Eur, nachádzal mimo miesta odovzdania peňažných prostriedkov. Keďže sa v rozhodný deň, 27. apríla 2014, mal žalobca nachádzať spolu so svojou matkou v Nitre, súdy považovali za potrebné nazerať na informácie, ktoré v rámci svojej výpovede svedkyňa uvádzala, prísnejšie a posudzovať otázku ich významu a hodnovernosti.

64. V zmysle vyššie uvedeného postupoval odvolací súd podľa názoru dovolacieho súdu správne, keď sa najskôr zaoberal otázkou vierohodnosti výpovede svedkyne, matky žalobcu, ktorá bola pre posúdenie sporu zásadná. Správne tiež vyhodnocoval otázku vierohodnosti svedeckej výpovede komplexne, teda nielen pokiaľ išlo o vzťah svedka k stranám a predmetu sporu, ale aj z pohľadu miery jej súladu s ostatnými dôležitými skutkovými okolnosťami, ktoré v konaní vyšli najavo. Tieto skutočnosti totiž tiež poukazujú na mieru dôveryhodnosti a istoty dôkazu predostretého stranou sporu na preukázanie svojich tvrdení. Odvolací súd pritom v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne jasne a presvedčivo vysvetlil, v čom vidí nepresvedčivosť svedeckej výpovede matky žalobcu (pretože s predmetnou vecou si nepamätala nič, okrem dátumov, že 26. februára 2014 odcestovala so žalobcom do Nitry a vrátila sa do Košíc dňa 28. februára 2014), a prečo tento dôkazný prostriedok nebol dostatočne spôsobilý preukázať tvrdenie žalobcu. Uvedené tvrdenie svedkyne, matky žalobcu, nepotvrdovali žiadne ďalšie skutočnosti alebo dôkazy (napr. ďalší svedkovia o ich pobyte v Nitre a pod.). Dovolací súd preto považuje za logický záver odvolacieho súdu zhodný so záverom súdu prvej inštancie, že svedeckú výpoveď matky žalobcu bez ďalšieho nie je možné považovať za hodnoverný dôkaz preukazujúci tvrdenie žalobcu o nemožnosti uskutočnenia úhrady za prevod obchodného podielu žalovanou v deň 27. apríla 2014.

65. Dovolací súd upozorňuje, že spochybnenie výpovede svedka, ktorý je, či už v príbuzenskom vzťahu alebo v inom blízkom vzťahu so stranou sporu, bez ďalšieho nemôže znamenať automaticky „prezumpciu nepravdivosti“ svedeckej výpovede, či tvrdenia, najmä v situácii, kedy nebolo možné iným spôsobom priamo preukázať ich tvrdenia (III. ÚS 276/2014). K tomuto postupu však v predmetnom spore

nedošlo, pretože dôvodom nepresvedčivosti svedeckej výpovede matky žalobcu nebol jej príbuzenský vzťah ale, že si okrem dátumov nepamätala žiadne iné okolnosti vzťahujúce sa k obdobiu od 26. apríla 2014 do 28. apríla 2014, i keď uviedla, že jej povolanie je o tom, že musí mať čísla a situácie v pamäti. Inými slovami, boli tu iné okolnosti, ktoré spochybňovali vierohodnosť jej výpovede.

66. Dovolateľ v rámci dovolania namietal aj vadu zmätočnosti, ktorá mala spočívať v postupe odvolacieho súdu, ktorý nariadil štyri (4) pojednávania za sebou, za účelom doplnenia dokazovania opätovným výsluchom svedkov, od ktorého pojednávania nakoniec bez zmeny akýchkoľvek okolností upustil.

67. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, konkrétne v bode 36 vyplýva, že: „Odvolací súd z uvedených dôvodov uvažoval o potrebe zopakovať dokazovanie, avšak za daného skutkového stavu, keď ani v odvolacom konaní strany sporu neuviedli významnejšie tvrdenie, ako v konaní na súde prvej inštancie, odvolací súd dospel k záveru, že doteraz vykonané dokazovanie nemôže pre skutkový stav zistenej veci priniesť jednoznačnejší skutkový záver a preto upustil od prejednávania sporu na pojednávaní pred odvolacím súdom“.

68. Podľa ust. § 383 C.s.p., je odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje, alebo doplní.

69. Podľa ust. § 384 ods. 1 C.s.p., ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám.

70. Podľa ust. § 385 ods. 1 C.s.p., na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

71. Na tomto mieste dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že odvolací súd náležite odôvodnil, prečo od nariadenia pojednávania upustil. Vzhľadom na to, že v odvolacom konaní strany sporu neuviedli žiadne iné skutočnosti, ako uviedli v konaní pred súdom prvej inštancie, odvolací súd vychádzal výlučne zo skutkového stavu, ako bol zistený súdom prvej inštancie. Dovolací súd konštatuje, že uvedený postup odvolacieho súdu nie je v rozpore s ustanoveniami Civilného sporového poriadku.

72. Viazanosť odvolacieho súdu skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.), sa vzťahuje na skutkové zistenia uvedené v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd ich môže zmeniť, alebo doplniť, prípadne inak modifikovať iba po vykonaní, t.j. po opakovaní, alebo doplnení dokazovania. Podmienenie zmeny skutkových záverov súdu prvej inštancie opakovaním, alebo vykonaním nových dôkazov vyplýva zo zásady priamosti a ústnosti civilného sporového konania. V posudzovanom prípade odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, môže sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplní na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

73. Dovolací súd konštatuje, že v prejednávaní veci odvolací súd neposúdil zistený skutkový stav súdom prvej inštancie odlišne, alebo, že by ho nejakým spôsobom spochybnil, ako to tvrdí žalobca. Z bodu 20. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia zreteľne vyplýva, že odvolací súd postupoval v súlade s § ust. 387 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého len doplnil na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Dovolací súd zdôrazňuje, že záver odvolacieho súdu predstavuje len uvedenie ďalších dôvodov a zaoberanie sa podstatnými prednesmi strán konania, a to len na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie v dôsledku stotožnenia sa so skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie. Odvolací súd tak postupoval súladne s ustanoveniami CSP upravujúcimi proces pred odvolacím súdom a dovolací súd v jeho postupe nezistil porušenie práva na spravodlivý proces.

74. Z rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav dostatočne a na základe vykonaných dôkazov dospel súd prvej inštancie k správnym skutkovým zisteniam. Odvolací súd sa so skutkovými závermi súdu prvej inštancie stotožnil s tým, že strany sporu neuviedli žiadne iné skutočnosti, ako uviedli v konaní pred súdom prvej inštancie, preto je namieste záver, že odvolací súd nebol povinný dokazovanie zopakovať (§ 384 ods. 1 C.s.p.). Keďže odvolací súd nezistil ani existenciu podmienok pre doplnenie dokazovania (§ 384 ods. 2 a 3 C.s.p.) a pre nariadenie pojednávania nebol daný ani verejný záujem, rozhodnutie o veci bez nariadenia pojednávania je postupom, ktorý plne zodpovedá zákonu (§ 385 ods. 1 CSP).

75. Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa nepriečil zákonu, nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý súdny proces, a preto žalobca uvedenú námietku v dovolaní vytyka neopodstatnene.

76. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ nedôvodne namietal existenciu väd zmätočnosti zakotvených v ust. § 420 písm. f/ C.s.p., a preto dovolací súd dovolanie

žalobcu proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu podľa ust. § 447 písm. c/ C.s.p. ako procesne neprípustné odmietol bez toho, aby sa mohol zaoberať dôvodnosťou dovolania.

77. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (ust. § 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.). O výške náhrady trov konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie (ust. § 262 ods. 2 C.s.p.).

78. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok